

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/16/2024
Identifikačné číslo spisu: 1404120025
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1404120025.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Správcovské bratislavské družstvo, so sídlom Bratislava, Drobného 27, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Barbara Holíková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Staré Grunty 162, proti žalovanému: Stavebné bytové družstvo Bratislava IV, so sídlom Bratislava, Polianky 9, zastúpený JUDr. Matej Vida, advokát, so sídlom Bratislava, Papraďová 3, o zaplatenie 6.166,13 eura s prísl., vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9C/243/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2022 sp. zn. 6Co/187/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2022 sp. zn. 6Co/187/2019 a opravné uznesenie z 16. januára 2024, sp. zn. 6Co/187/2019-1456, a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 14. januára 2019, č.k. 9C/243/2005-1331 a opravné uznesenie Mestského súdu Bratislava IV z 4. októbra 2023, č.k. 9C/243/2005-1444 a vec vracia Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovaného zaplatenia 185.760,77 Sk, t.j. 6.166,13 eura s 15,5 % úrokom z omeškania ročne od 1. januára 2022 do zaplatenia, vrátane trov konania, titulom dlhu z konečného vyúčtovania fondu prevádzky údržby a opráv domu ku dňu skončenia vykonávania správy bytov a nebytových priestorov vlastníkov. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Rozhodol, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. apríla 2022, sp. zn. 6Co/187/2019, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodil

z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Súdny nesprávnym procesným postupom mu znemožnili, aby uskutočňoval mu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázal na nesprávnu právnu argumentáciu odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, že žalovaný ako správca uznal svoj „dlh“, „nedlh“. Z premisy o „nedlhu“ potom odvolací súd nesprávne vyvodil právny záver, že bez existencie samotného dlhu nemôže dôjsť ani k jeho uznaniu, z čoho následne vyvodil, že uznanie dlhu žalovaným bolo neplatným právnym úkonom (právna otázka riešená odvolacím súdom). V predmetnom spore však odvolací súd prekvapivo a v rozpore s väčšinovým názorom odvolacích senátov vyslovil na uznanie dlhu opačný právny názor. Poukázal takisto na to, že odvolací súd uznal, že nie je možné ustáliť výšku predmetného nároku, čo sa nezakladá na pravde. Keďže v rozsudku odvolacieho súdu absentuje odôvodnenie ako sa vysporiadal s dôkazmi a aj jeho argumentáciou, zdôvodnenie odklonu od väčšinového právneho názoru senátov Krajského súdu v Bratislave, odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je nutné považovať za nepreskúmateľný. Poukázal takisto na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia oboch stupňov súdov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky.

14. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali.

15. Dovolateľ konkrétne prípustnosť svojho dovolania vyvodil z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

17. Dovolací súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania a súčasne aj jeho dôvodnosť z hľadísk uvedených v ustanovení § 420 CSP, t.j. najmä z hľadiska existencie vady, na ktorú poukazoval žalobca, teda či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) CSP je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení, a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Integrovanou súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

19. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

20. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejmé, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Súd zodpovedá verejnosti a inštančne nadriadeným štátnym orgánom za presvedčivé a úplné odôvodnenie svojich rozhodnutí, pritom osobitné postavenie a prísnejšie nároky sa vzťahujú na rozhodnutia meritorne. Povinnosťou odvolacieho súdu je zrozumiteľne sa vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

21. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu a konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu odvolacieho súdu poukazuje na nedostatok dôvodov rozsudku odvolacieho súdu, nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť otázok týkajúcich sa „dlhu“, „nedlhu“, ustálenia výšky predmetného nároku. V tomto smere poukazuje na námietky dovolateľom uvedené v dovolaní (§ 420 písm. f) CSP).

22. Nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba považovať za porušenie základného práva žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Je úlohou súdu, aby sa zrozumiteľne a konkrétne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu, ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu. Postup súdov však uvedené atribúty nespĺnil.

23. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude nutné zároveň sa zaoberať podaním z 16. augusta 2024 a to návrhom na zmenu strany sporu podľa § 80 ods. 1 CSP a ďalšími návrhmi žalobcu.

24. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, pretože došlo k porušeniu procesných práv žalobcu, čo sa týka porušenia práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd sa nezaoberal a neskúmal porušenie ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. Z uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP). Ako súvisiace rozhodnutia zrušil dovolací súd aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

26. Vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

27. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.